შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

Թեստ աշխարհագրությունից

Հրահանգ

Ձեր առջև թեստի էլեկտրոնային բուկլետն է:

Ուշադիր ծանոթացեք թեստի յուրաքանչյուր առաջադրանքի հրահանգին, ճիշտ ընկալեք յուրաքանչյուր առաջադրանքի պահանջը և նոր միայն սկսեք աշխատանքը:

Թեստի վրա աշխատելիս կիրառեք կցված քարտեզները:

Նկատի ունեցեք, որ եթե ճիշտ պատասխանի հետ մեկտեղ նշեք նաև սխալ պատասխանը, ապա միավոր չեք վաստակի:

Թեստի առավելագույն միավորն է՝ 59

Թեստի վրա աշխատելու համար տրվում է 5 ժամ

Մաղթում ենք հաջողություն:

- *Հարց ընտրովի պատասխաններով - առաջադրանք # 1-20*

Հրահանգ

Յուրաքանչյուր հարցին տրված է չորս պատասխան: Դրանցից միայն մեկն է ճիշտ: Ձեր կողմից ընտրած պատասխանը ճիշտ նշելու միակ ճանապարհը պատասխանների թերթիկի համապատասխան վանդակում X նշան դնելն է: Յուրաքանչյուր առաջադրանք գնահատվում է 1 միավոր:

1. Աշխարհագրության ո՞ր ճյուղն է ուսումնասիրում լուսանկարի վրա պատկերված ջրային (հիդրոլոգիական) օբյեկտը:

ա.Սպելեոլոգիան

բ. Լիմնոլոգիան

գ. Գլացիոլոգիան

դ.Օդերևութաբանություն

2. Ո՞ր բնական զոնայի տարածման արեալն է ներկայացված քարտեզի վրա:

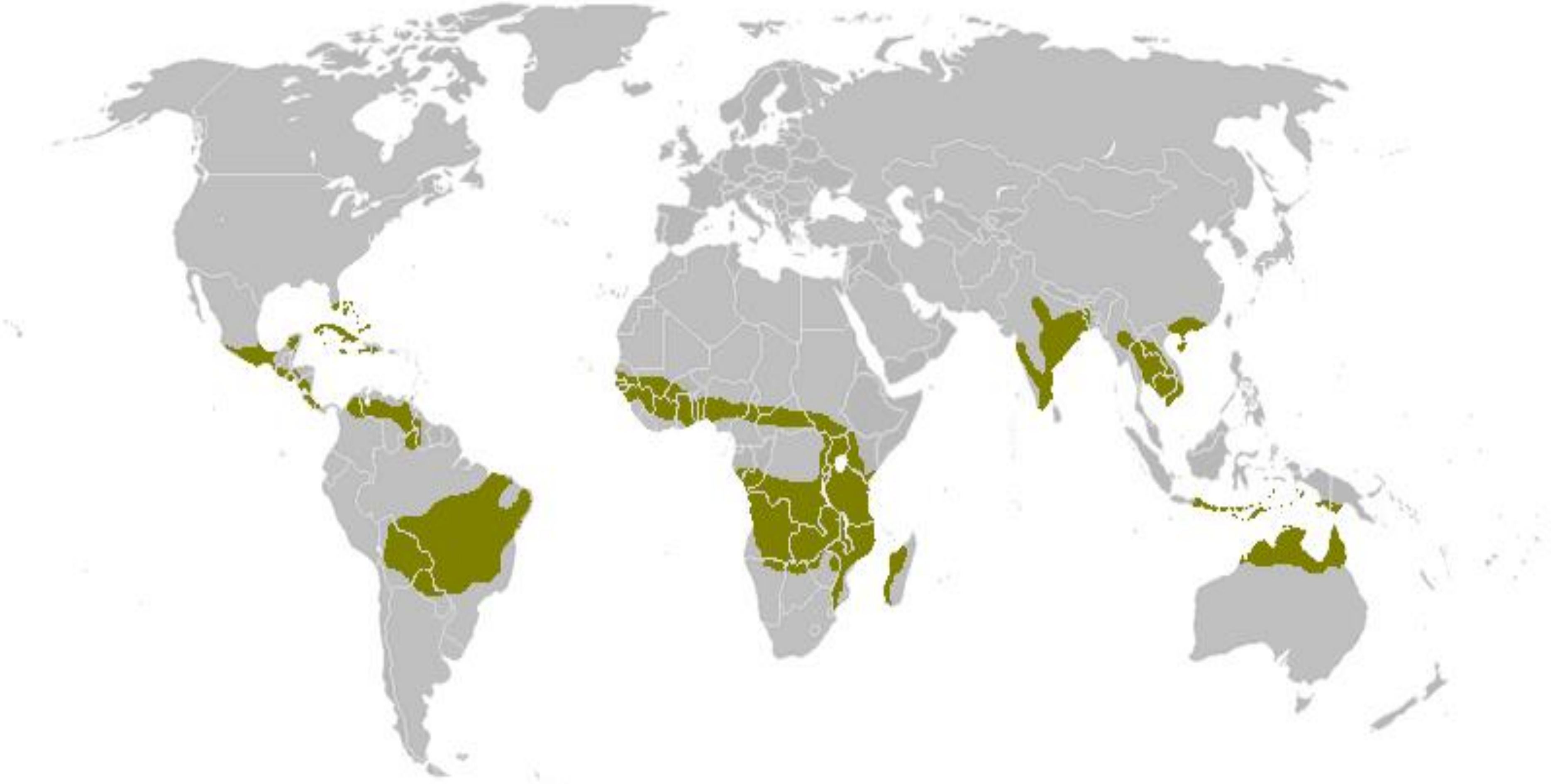

ա. Տափաստանի

բ. Անապատի

գ. Սելվասի

դ. Սավաննայի

3. Ամենից շատ ո՞ր անտառն է առանձնանում բուսատեսակների բազմազանությամբ և բազմաշարահարկությամբ:

ա. Տերևաթափվող

բ. Փշատերև

գ. Խոնավ հասարակածային

դ. Խառը

4. Նկարի վրա ներկայացված է աշնանային գիշերահավասարի ընթացքում երկնակամարի վրա արեգակի շարժման հետագիծը: Ուշադիր նայեք և որոշեք, թե ո՞ր վայրն է ներկայացված սխեմայի վրա:

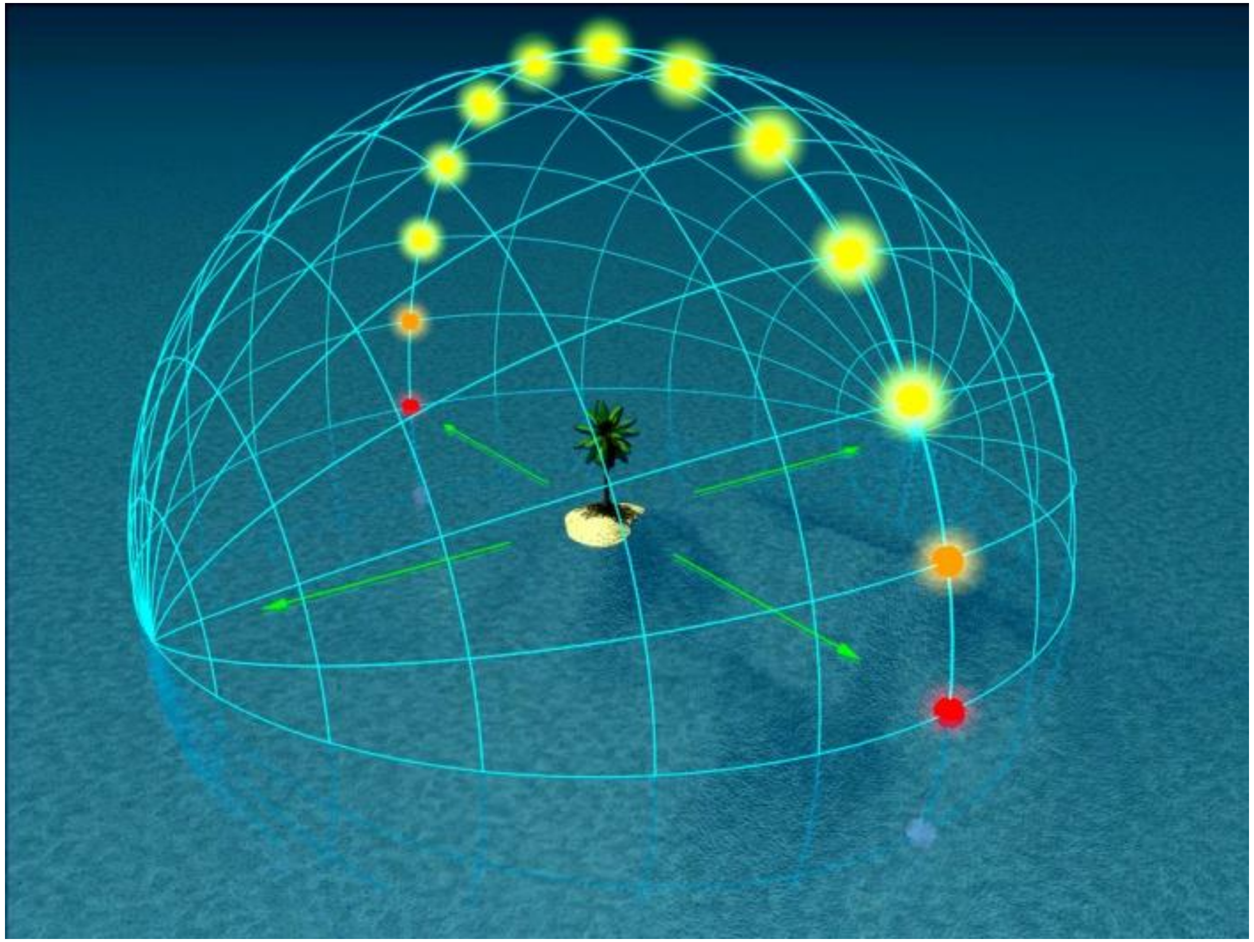

ա. Հյուսիսային բևեռը

բ. Հյուսիսային բևեռային շրջանը

գ. Հասարակածը

դ. Հարավային արևադարձը

5. Ըլնելով ներկայացված դիագրամից որոշեք, ո՞րն է ճշգրիտ տեղեկատվությունը:

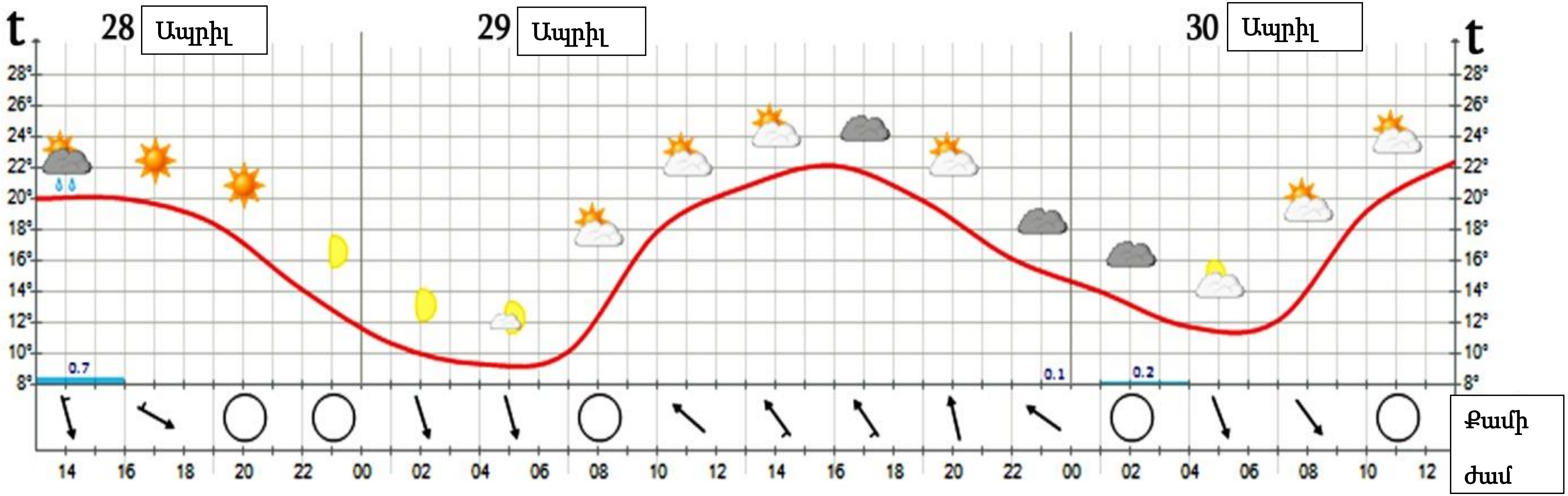

ա. Ապրիլի 28-ի, ժամը 16-18-ի ժամանակահատվածում, ամրագրվել է տեղատարափ անձրև

բ. Ապրիլի 29-ին օդի ջերմաստիճանի ամպլիտուդը (լայնույթ) կազմում էր 8^0C

գ. Ապրիլի 29-ի, ժամը 10-16-ի ժամանակահատվածում, նշվել է փոփոխական ամպամածություն

դ.Ապրիլի 30-ի, ժամը 8-12-ի ժամանակահատվածում, ամրագրվել է ուժեղ քամի

6. Ո՞ր պետության ջրափնյա գիծն է ներկայացված նկարի վրա:

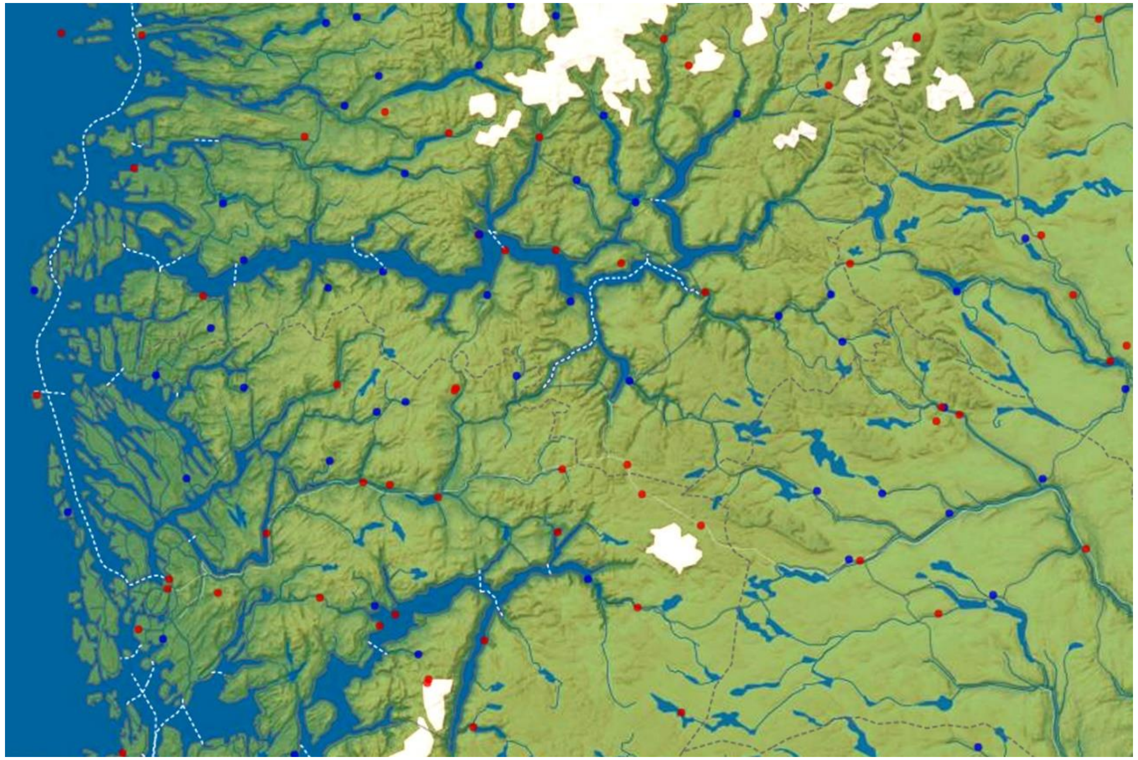

ա. Ֆրանսիայի
բ. Նորվեգիայի
գ. Գերմանիայի
դ. Հունաստանի

7. Մոտավորապես քանի՞ կիլոմետրի շրջանակներում է տատանվում երկրի օվկիանոսային կեղնի հաաստությունը:

ა. 5-10

ბ. 30-40

გ. 55-70

დ. 80-100

8. Ըստ հայելու մակերեսի   ո՞րն է աշխարհի ամենամեծ քաղցրահամ լիճը:

ա. Վերին

բ. Բայկալը

գ. Կասպից

դ. Տիտիկական

9. Ո՞ր թեթև ծակոտկեն ապարն է գոյանում հանքային աղբյուրներից կալցիումի կարբոնատի նստվածք տալու հետևանքով:

ա. Տրավերտինը

բ. Բազալտը

գ. Անդեզիտը

դ. Գրանիտը

10. Ո՞ր պետությունում է արվել տվյալ լուսանկարը:

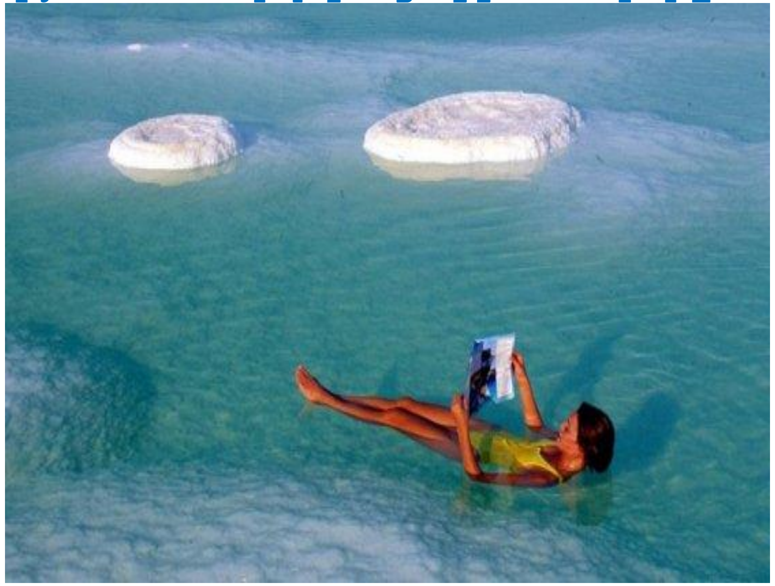

ա. Իսպանիայում կամ Պորտուգալիայում

բ. Իորդանիայում կամ Իսրայելում

գ. Հնդկաստանում կամ Պակիստանում

դ. Իրանում կամ Թուրքիայում

11. Աշխարհը, որպես միասնական տնտեսական միավոր քննարկելու դեպքում, ո՞ր դիագրամը կհամապատասխանի համաշխարհային տնտեսության ճյուղային կառուցվածքին:

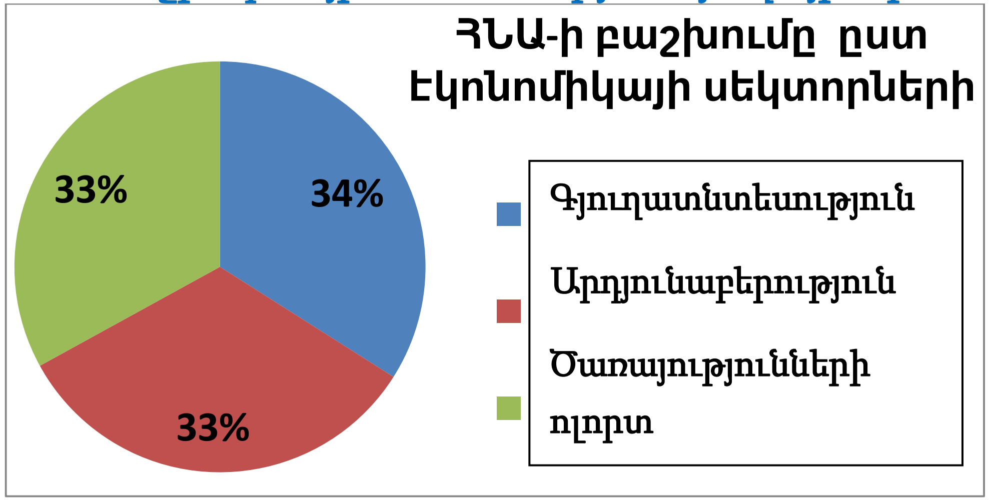

ա.

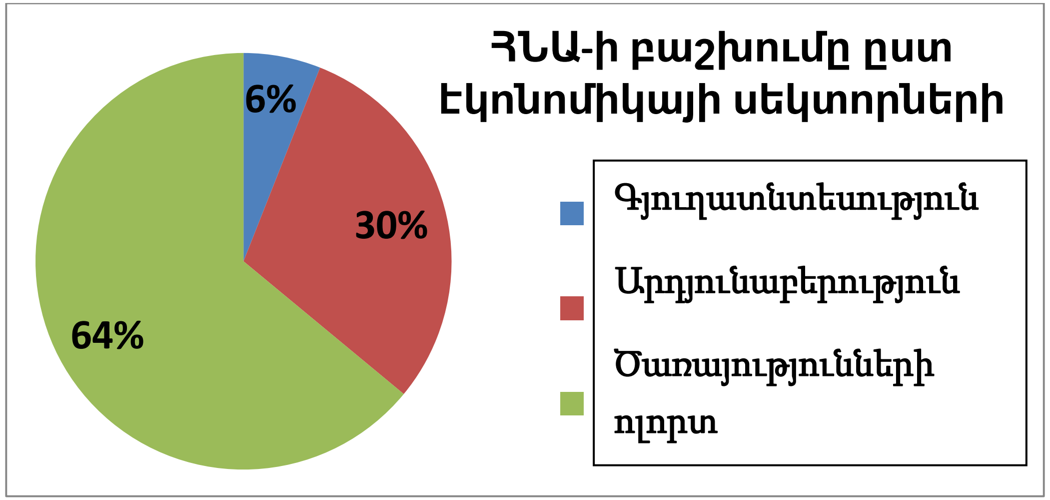

բ.

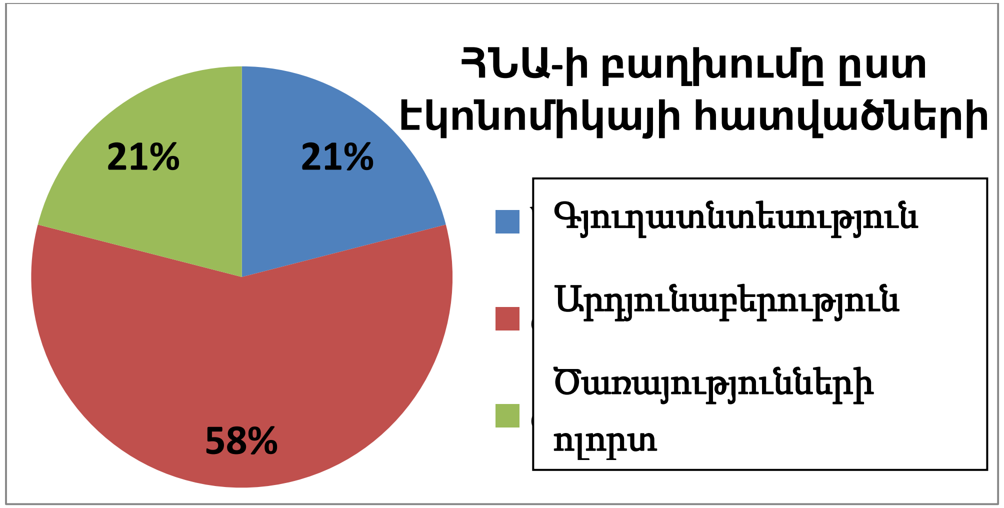

գ.

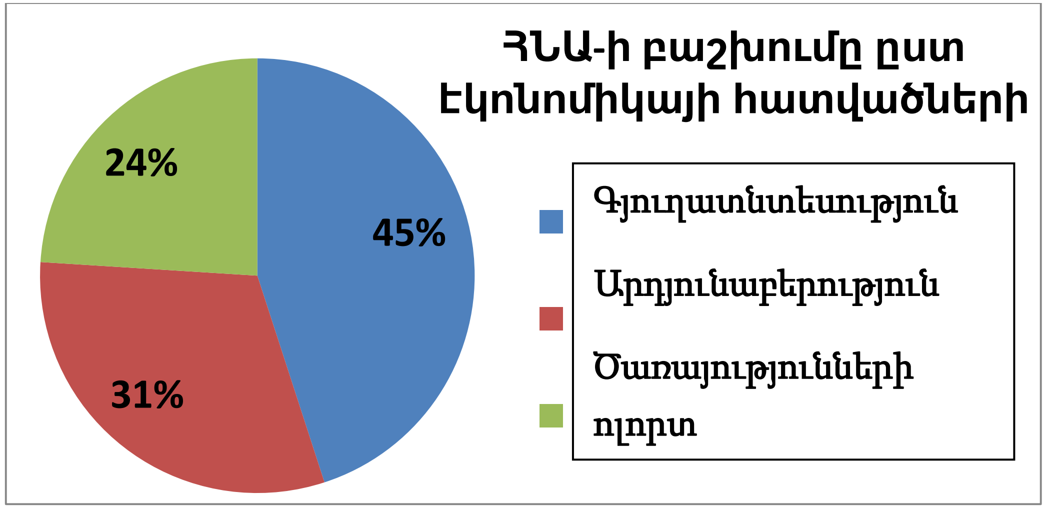

դ.

12. Քարտեզի վրա ներկայացված է ոգելից խմիչքների օգտագործումը աշխարհի երկրների համաձայն (տարի/լիտր մեկ շնչի հաշվով): Թվարկածներից ինչո՞վ է պայմանավորված որոշ երկներում ալկոհոլի նվազագույն օգտագործումը (<2.1):

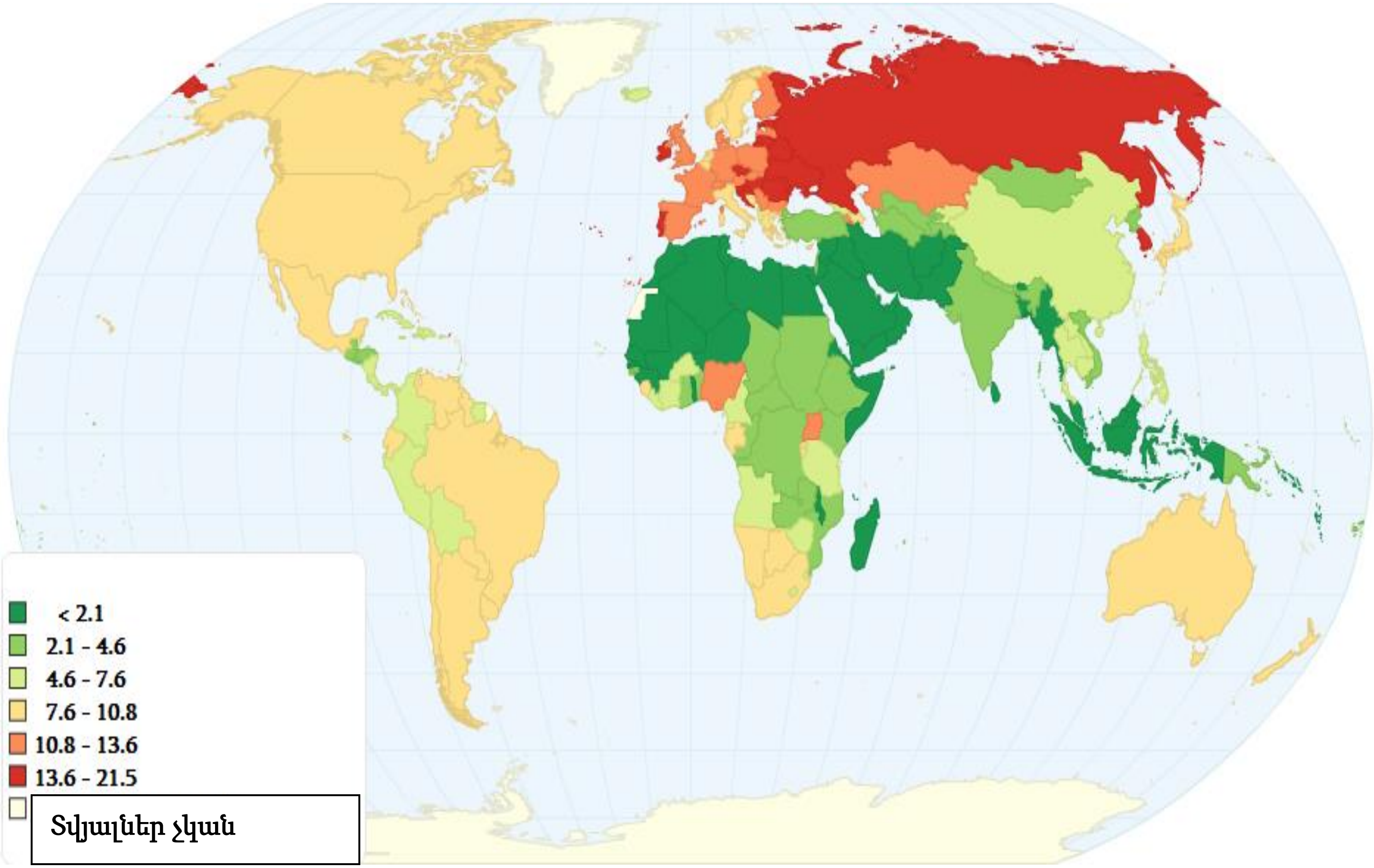

ա. Բնակչության առողջական վիճակը

բ. Կլիմայական պայմանները

գ. Որակյալ ոգելից խմիչքների դեֆիցիտը

դ. Կրոնական գործոնը

13. Ո՞ր պետության տարածքում է գտնվում Սուեզի ջրանցքը:

ա. Սիրիայի

բ. Իսրայելի

գ. Եգիպտոսի

դ. Հորդանանի

14. XX դարի երկրորդ կեսին ո՞ր երկիրն է բաժանվել ամենաշատ անկախ պետությունների:

ա. Չեխոսլովակիան

բ. ԽՍՀՄ-ը

գ. Գերմանիան

դ. Հարավսլավիան

15. Ո՞ր պետությունում է արտադրված լուսանկարի վրա պատկերված գինին:

ա. Իտալիայում

բ. Իսպանիայում

գ. Պորտուգալիայում

դ. Ֆրանսիայում

16. Թվարկածներից ո՞րն է համարվում ԱԷԿ-ների գործունեության հետ կապված հիմնական էկոլոգիական հիմնախնդիրը:

ա. Գյուղատնտեսական հանդակների հեղեղումը

բ. Վտանգավոր գեոդինամիկ գործընթացների ակտիվացումը

գ. Ձայնային և էլեկտրոմագնիսական աղտոտումը

դ. Ռադիոակտիվ թափոնների վնասազերծումը

17. Ո՞ր տարածաշրջանն է սպառում ամենամեծ քանակությամբ նավթ:

ա. Մերձավոր Արևելքը

բ. Լատինական Ամերիկան

գ. Հարավարևելյան Ասիան

դ. Արևմտյան Եվրոպան

18. Բրազիլիայի ո՞ր քաղաքն է գտնվում օվկիանոսի ափից մոտավորապես 1500 կիլոմետր հեռավորության վրա, սակայն համարվում է Ատլանտյան օվկիանոսի նավահանգստային քաղաք:

ա. Բրազիլիան

բ. Մանաուսը

գ. Սան-Պաուլուն

դ. Ռիո-դը-Ժանեյրոն

19. Ինչի՞ համաձայն են խմբավորված քարտեզի վրա ներկայացված պետությունները:

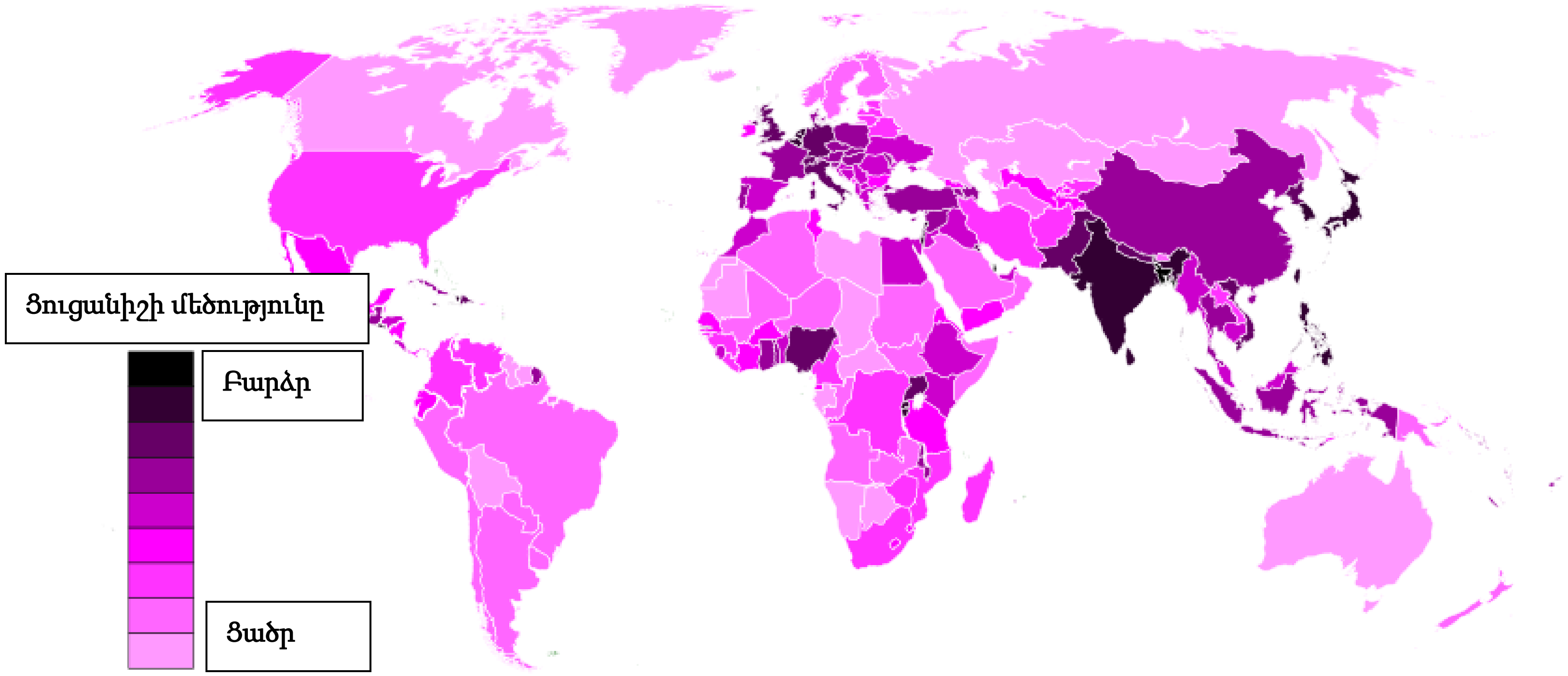

ա. Բնակչության խտության
բ. ՀՆԱ-ի ծավալի
գ. Բնակչության թվաքանակի
դ.Գլոբալիզացիայի (KOF) ինդեքսի

20. Ի՞նչ պայման է բավարարում չեզոք կարգավիճակ ունեցող պետությունը:

ա. Չի մասնակցում զինված հակամարտությանը, սակայն կարող է լինել ռազմական բլոկի անդամ

բ. Չի մասնակցում զինված հակամարտությանը և չի հանդիսանում որևէ ռազմական բլոկի անդամ

գ. Չի համարվում որևէ միջազգային կազմակերպության անդամ

դ. Կարող է մասնակցել միջազգային ռազմական հակամարտությանը, սակայն չի համարվում որևէ ռազմական բլոկի անդամ

➢ *Համապատասխանության որոշում՝ առաջադրանք # 21-27*

Հրահանգ

Որոշեք համապատասխանությունը առաջադրանքում ներկայացված երկու թվարկացանկի միջև: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում տրված աղյուսակում: Յուրաքանչյուր տառի տակ գրեք համապատասխան թվանշանը: Առաջադրանքի առավելագույն միավորն է՝ 2:

21. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր է կրկնել):

	Պահպանվող տարածք		Պետություն
ა	Ելոուսթոունի	1	ԱՄՆ
ბ	Զանգեզուրի	2	Հայաստան
გ	Դիլիջանի	3	Ռուսաստան
დ	Մերձբայկալյան	4	Ադրբեջան
ე	Զաքաթալայի		
ვ	Մամոնտի քարանձավի		

22. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր *չէ* կրկնել):

	Մայրցամաք		Բարձրագույն կետ
ა	Հյուսիսային Ամերիկա	**1**	Մաունա-Լոա լեռ
ბ	Հարավային Ամերիկա	**2**	Դենալի լեռ
გ	Ավստրալիա	**3**	Կիլիմանջարո լեռ
დ	Անտարկտիդա	**4**	Ակոնկագուա լեռ
		5	Կոստյուշկո լեռ
		6	Թխաուլագիր լեռ
		7	Վինսոնի զանգված
		8	Էրեբուս լեռ

23. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր է կրկնել):

	Կլիմայական գոտու նկարագիր		Կլիմայական գոտի
ა	Սուր՝ կտրուկ կերպով են ատրահայտված տարվա բոլոր չորս եղանակները	**1**	Հասարակածային
ბ	Բնորոշ են հաճախակի անձրևները: Չունի չոր եղանակ:	**2**	Բարեխառն
გ	Կլիման սառն է: Ամենատաք ամսվա միջին ջերմաստիճանը կազմում է 5-ից մինչև 10°C:	**3**	Մերձարկտիկական
დ	Մայրցամաքների վրա բնորոշ են անապատների և կիսաանապատների լանդշաֆտները, իսկ օվկիանոսում՝ ջրի բարձ ջերմաստիճանն և աղիությունը: Տիպիկ են օդի անտիցիկլոնային շրջապտույտը, ցածր հարաբերական խոնավությունը, փոքր ամպամածությունը:	**4**	Արևադարձային
ე	Եղանակը ամեն օր նույնն է: Օդի միջին ջերմաստիճանի տարեկան ամպլիտուդը փոքր է:		
ვ	Ձյան ծածկը պահպանվում է ավելի քան 8 ամիս: Տարածքի հիմնական հատվածում տարածված է հավերժական սառածությունը:		

24. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր *չէ* կրկնել):

Լուսանկար

ა

ბ

გ

დ

ე

ვ

Մայրցամաք

1	2	3	4	5	6	7
Աֆրիկա	Ասիա	Ավստրալիա	Անտարկտիդա	Եվրոպա	Հյուսիսային Ամերիկա	Հարավային Ամերիկա

25. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր *չէ* կրկնել):

Տարածման արեալ

ა

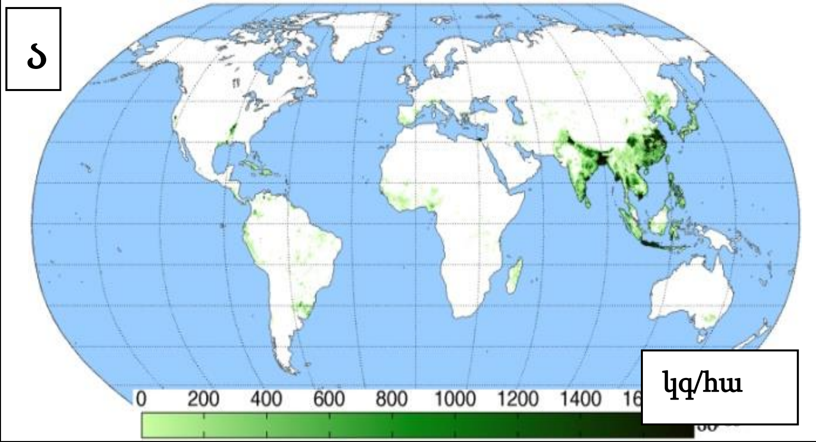

ბ

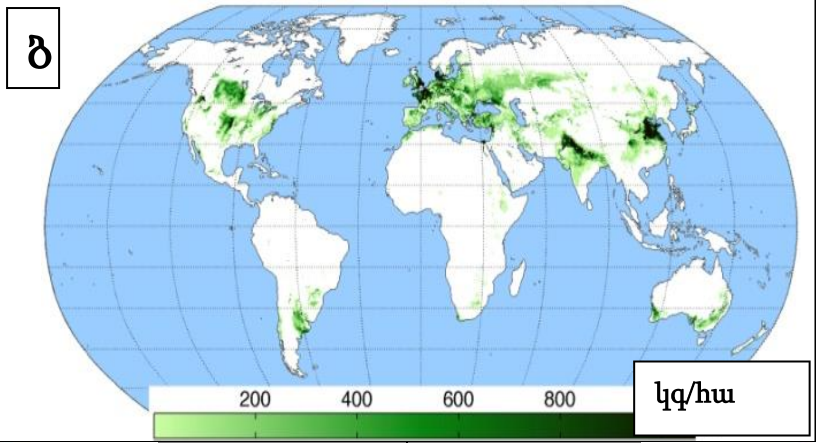

გ

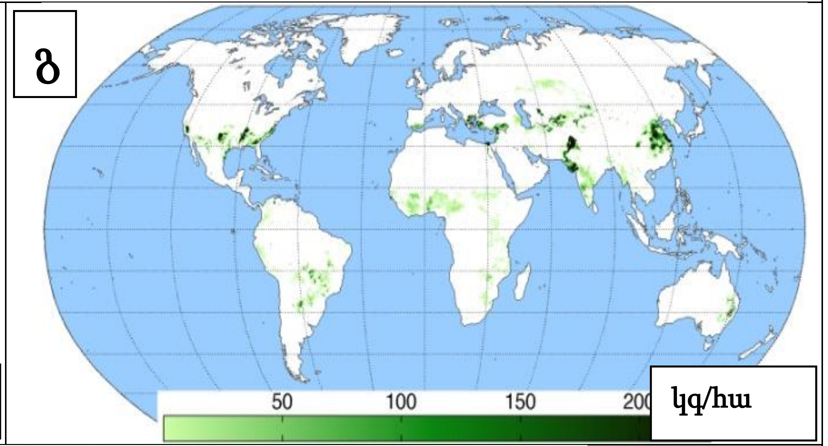

დ

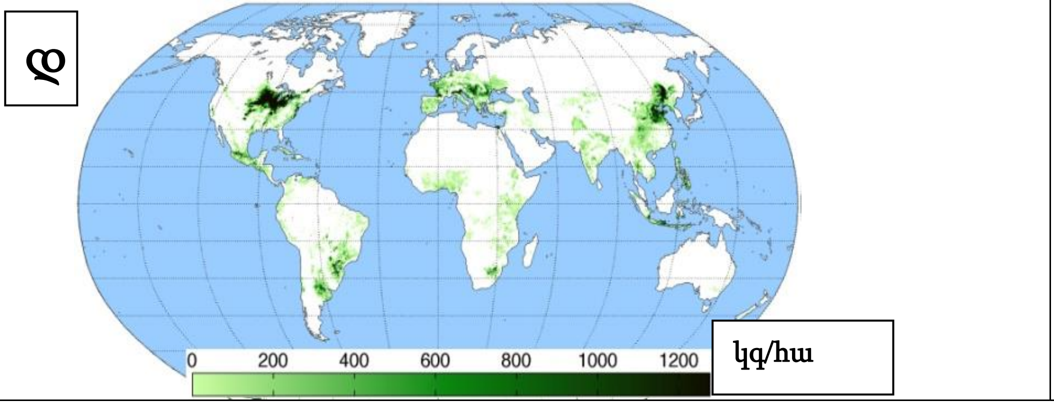

ე

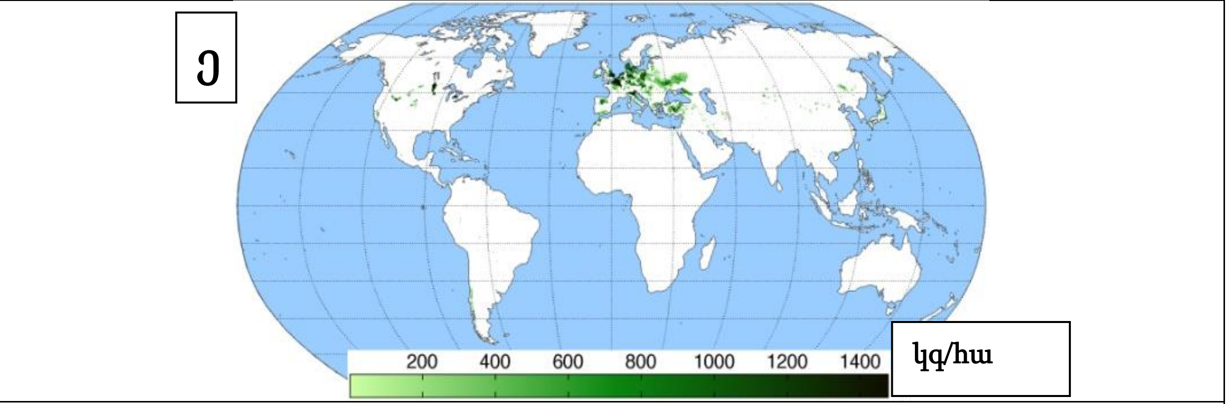

Գյուղատնտեսական մշակաբույսեր

1	2	3	4	5
Ցորեն	Բամբակ	Բրինձ	Եգիպտացորեն	Շաքարի ճակնդեղ

26. Որոշեք համապատասխանություն (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր է կրկնել)։

Լուսանկար		

Գիտության ճյուղ				
1	2	3	4	5
Կրթության աշխարհագրություն	Սեյսմոլոգիա	Օվկիանոսաբանություն	Սպելեոլոգիա	Ցամաքի հիդրոլոգիա

27. Որոշեք համապատասխանությունը (նկատառեք, որ պատասխանը հնարավոր *չէ* կրկնվել):

Արժույթ

ա

Ֆունտ ստեռլինգ

բ

Յուան

գ

Մանաթ

դ

Դրամ

ե

Տենգե

զ

Իեն

Պետություն

1	2	3	4	5	6	7	8
Չինաստան	Իռլանդիա	Ղազախստան	Հայաստան	Թուրքմենստան	Ադրբեջան	Ճապոնիա	Միացյալ թագավորություն

- ***Տեղեկատվության վերլուծություն ՝առաջադրանք # 28-31***

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղեկատվությանը (լուսանկար, աղյուսակ, գրաֆիկ և այլն) և պատասխանեք հարցերին: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

28. **(2) Վերլուծեք նկարները և որոշեք.**

(ա) Ո՞ր պետություններն են միավորված Սկանդինավյան ավիաուղիներում:

(բ) Ինչու՞ են գործածված այս գույները ընկերության լոգոյի դիզայնում:

SAS

Scandinavian Airlines

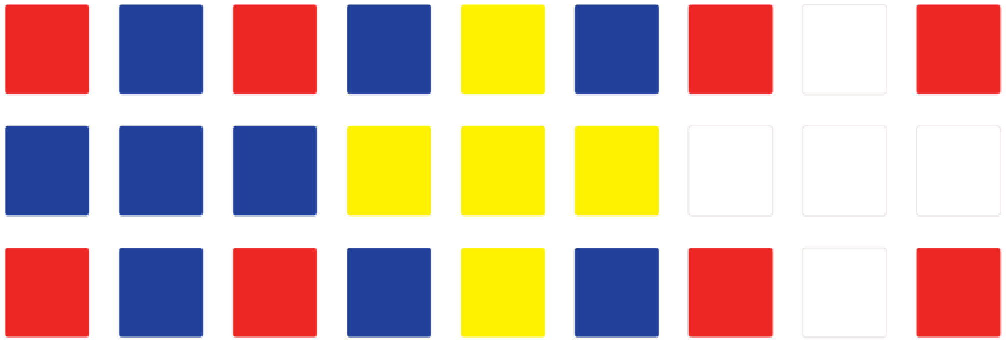

29. (3) Լուսանկարի վրա պատկերված ջրվեժը գտնվում է Զամբիայի և Զիմբաբվեի սահմանի վրա: Որոշեք.

(ա) Ո՞ր ջրվեջն է պատկերված լուսանկարի վրա և ո՞ր գետի վրա է այն գտնվում:

(բ) Ո՞ր եվրոպացի հետազոտողն է առաջին անգամ նկարագրել այս ջրվեժը:

30. (3) Վերլուծեք նկարները և որոշեք.

(ա) Ի՞նչ հիմնախնդիր են արտացոլում տրված նկարները:

(բ) Ելնելով նկարներից ո՞րն է այդ հիմնախնդրի ծագման պատճառը:

(գ) Դատողություններ արեք մեկ կոնկրետ սպառնալիքի (վտանգի) շուրջ, որը ծագել է Եվրամիության պետությունների համար այս հիմնախնդրի պատճառով:

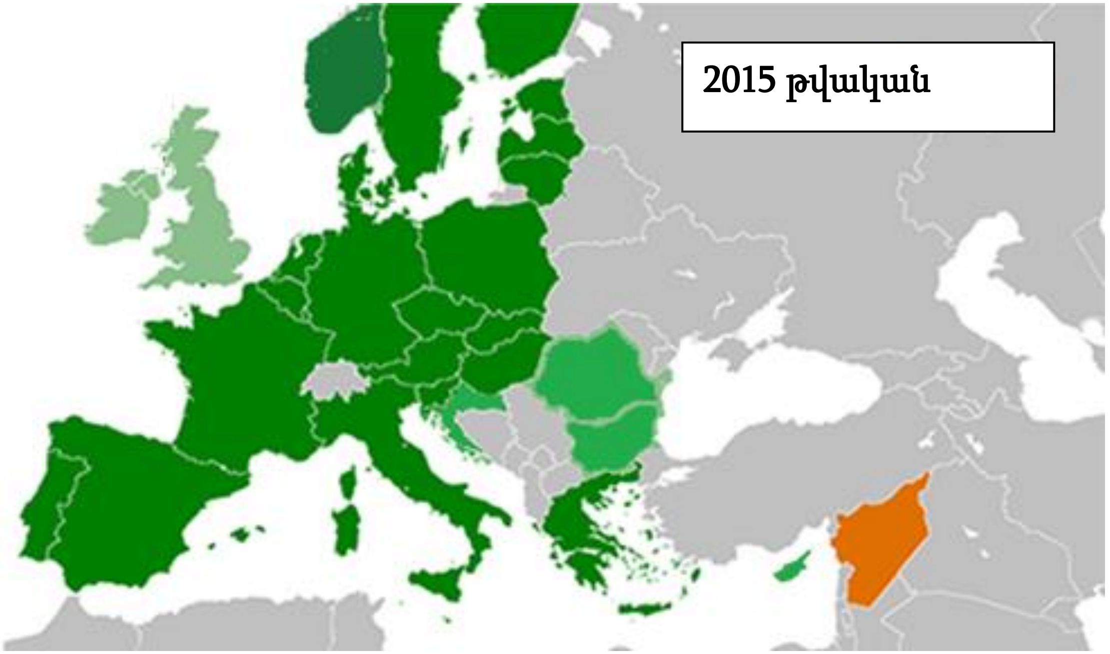

31. (9) Վերլուծեք տրված տեղեկատվությունը և պատասխանեք հարցերին.

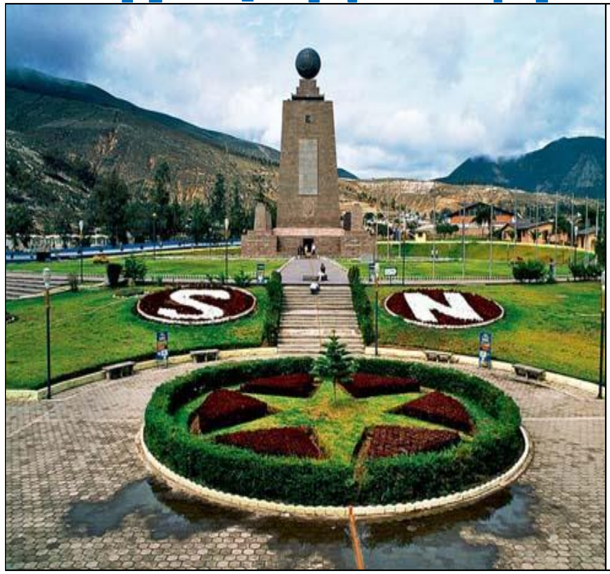

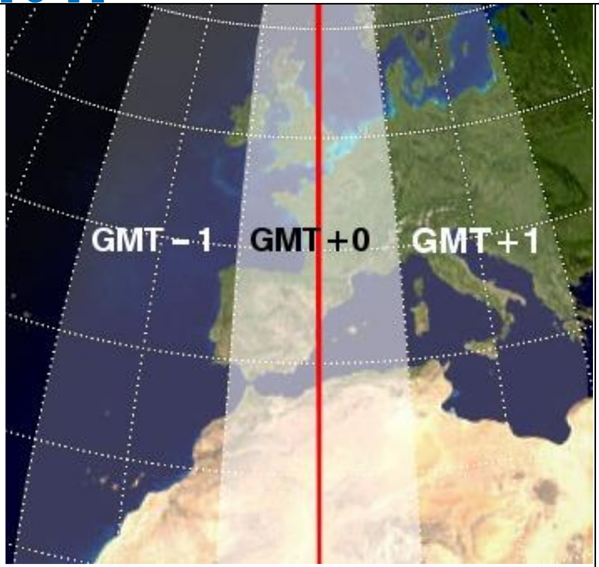

Երկրագունդը երևակայական գծերով բաժանված է հյուսիսային, հարավային, արևելյան և արևմտյան կիսագնդերի: Երևակայական գծերից մեկը, որի 78,7%-ը ջրով, իսկ մնացած 21,3%-ը ցամաքով է անցնում, ուղղահայաց է երկրի պտույտի առանցքին և հավասար հեռավորության վրա է գտնվում բևեռներից: Նրա անվանումը հավասարար է նշանակում: Այդ գիծն անցնում է 14 պետության վրայով: Ամենաբարձր կետը, որով անցնում է այդ գիծը Կայամբե հրաբուխի լանջն է (4690 մ):

Անցում. տեքստի երկրորդ էջին, հարցերին:

Երկրորդ երևակայական գծի անվանումը կեսօրային է նշանակում: Առաջին գծի համեմատ, այն չունի ֆիզիկական էություն: Տարբեր ժամանակներում տարբեր երկրներ ունեին տարբերվող սկզբնական միջօրեական: Այսօր ճանաչված սկզբնական միջօրեականը ընդունվել է 1884 թվականին միջազգային միջօրեականային համաժողովին:

Նախքան XIX դարի 80-ական թվականները բոլոր երկրները տեղական ժամանակը սահմանում էին ըստ արեգակնային ժամացույցի: Նման ժամացույցները տեղադրված էին մեծ քաղաքների կենտրոնական հրապարակներում: Բոլոր երկաթուղային ընկերությունների ժամը համընկնում էր այն քաղաքի ժամին, ուր գտնվում էր ընկերության գրասենյակը: Այդ պատճառով մեծ կայարաններում, տեղադրված էր այնքան ժամացույց, որքան ընկերության էին սպասարկում դրանք և յուրաքանչյուրը ցույց էր տալիս տարբեր ժամեր: XIX դարավերջին ք. Վաշինգտոնում անցկացվեց միջազգային համաժողով, որտեղ երկարատև բանավեճից հետո համաձայնության եկան ընդունել այն միջօրեականը, որից պետք է սկսվեր ժամանակի հաշվարկը: Երկրագնդի մակերևույթը պայմանականորեն բաժանվեց ժամային գոտիների: Հյուսիսային և հարավային բևեռների վրա ժամային գոտու հասկացությունը կորցնում է իմաստը: Այնտեղ բևեռների ժամանակը հավասարազոր է համաշխարհային ժամանակին:

Համաշխարհային կոորդինացված ժամանակը հաշվարկում են ատոմային ժամացույցի օգնությամբ, ինչն ավելի ճշգրիտ է, քան երկրագնդի մակերևույթի որոշակի կետում արեգակի դիրքի համաձայն հաշվարկած ժամանակը: Ելնելով տարբեր պատճառներից, հարկավոր է պարբերաբար ուղղել ժամը:

Անցում. տեքստի առաջին էջին,
հարցերին:

31.1. Ո՞ր պետության վրայով *չի անցնում* տեքստում հիշատակված հավասարար գիծը:
ա. Բրազիլիայի   բ. Կենիայի   գ. Ինդոնեզիայի   դ. Սինգապուրի

31.2. (2) Ինչպե՞ս է կոչվում տեքստում նկարագրված հավասարար գիծը և ինչպե՞ս է կոչվում սկզբնական (զրոյական) միջօրեականը:

31.3. Ո՞ր պետությունում է գտնվում հավասարար գծի բարձրագույն կետը:

31.4. Աշխարհագրական երկայնությունը հաշվելուց բացի, ի՞նչն են հաշվում զրոյական միջօրեականից:

31.5. Ինչո՞ւ է ժամային գոտու հասկացությունը կորցնում իմաստը հյուսիսային և հարավային բևեռներում:

31.6. (2) Ընդունված է, որ մեկ ժամային գոտին համապատասխանում է զուգահեռականի 15^0-անոց աղեղին: Նախատեսելով դա, բացատրեք՝
ա) Որքա՞ն ժամային գոտի պետք է գոյություն ունենա երկրագնդի վրա:
բ) Ինչո՞ւ են ժամային գոտիները իրականում ավելի շատ:

31.7. Ինչո՞վ կարող եք բացատրել տեքստում ներկայացված փաստը, որ հնում երկաթուղային կայարաններում այնքան ժամացույց էր տեղադրված, որքան ընկերության գնացք էր մուտք գործում կայարան և բոլորը ցույց էին տալիս տարբեր ժամանակ:

Անցում. տեքստի առաջին էջին, տեքստի երկրորդ էջին:

➢ ***Քարտեզի վերլուծություն- առաջադրանք # 32***

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղագրական քարտեզին և պատասխանեք հարցերին: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

32. (8) Ըստ տեղագրական քարտեզի պատասխանեք հարցերին.

32.1. Աշակերտի կողմից տեղագրական քարտեզի համաձայն կատարած, ո՞ր պրոֆիլն է համապատասխանում EF հատվածին:

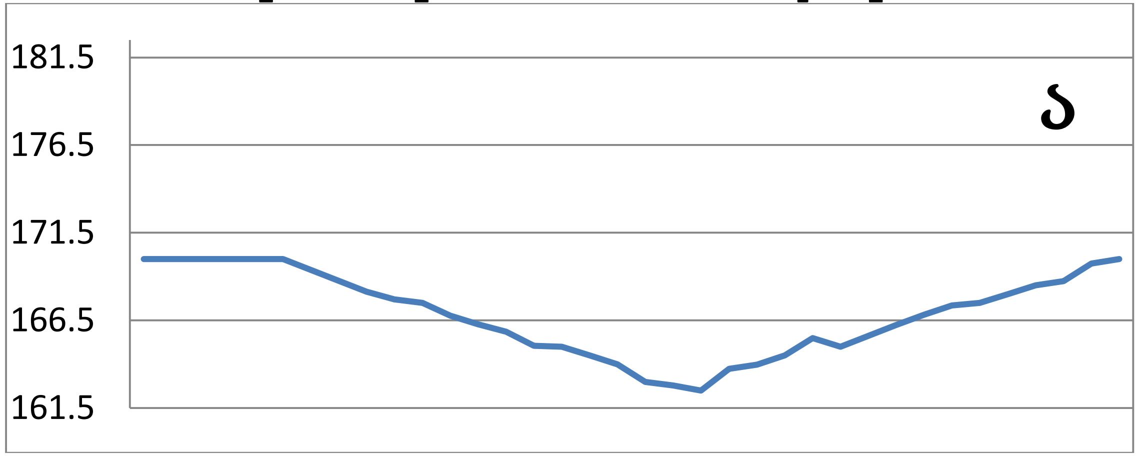

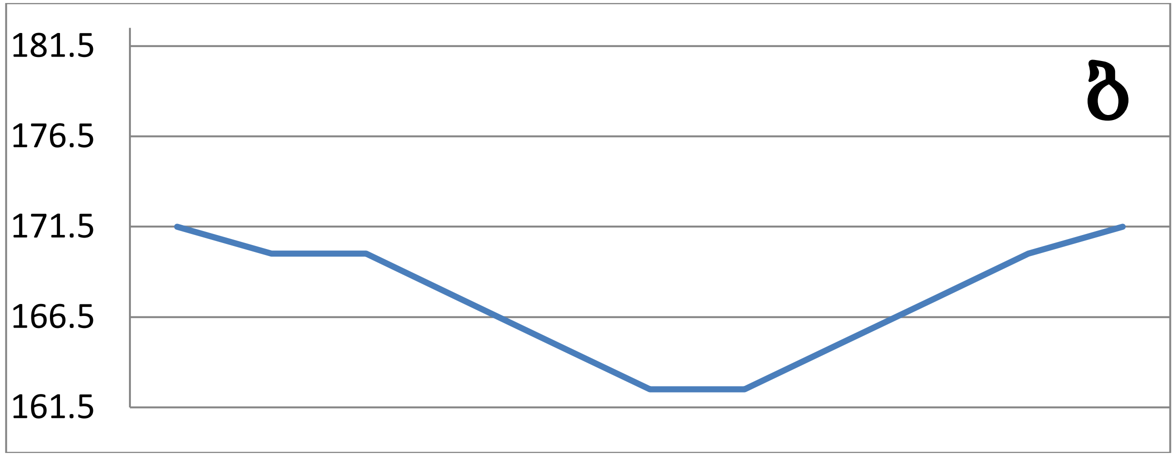

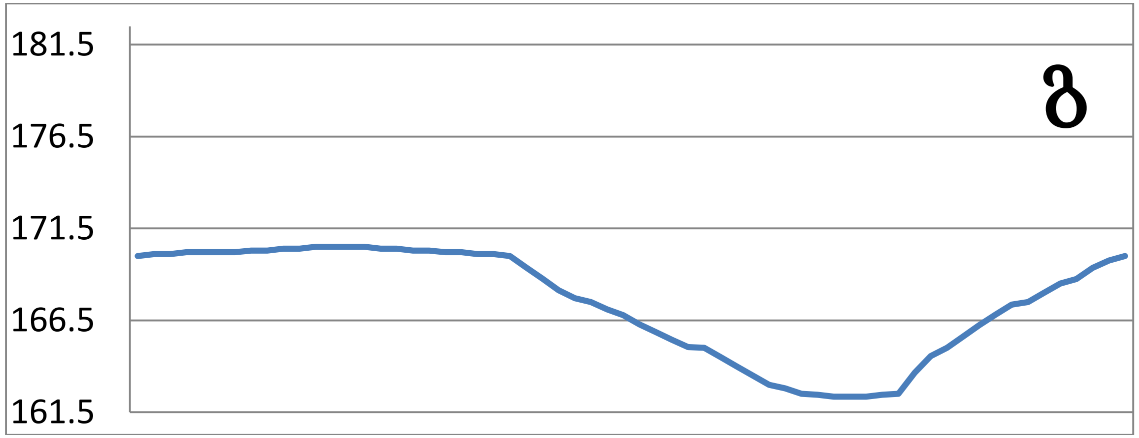

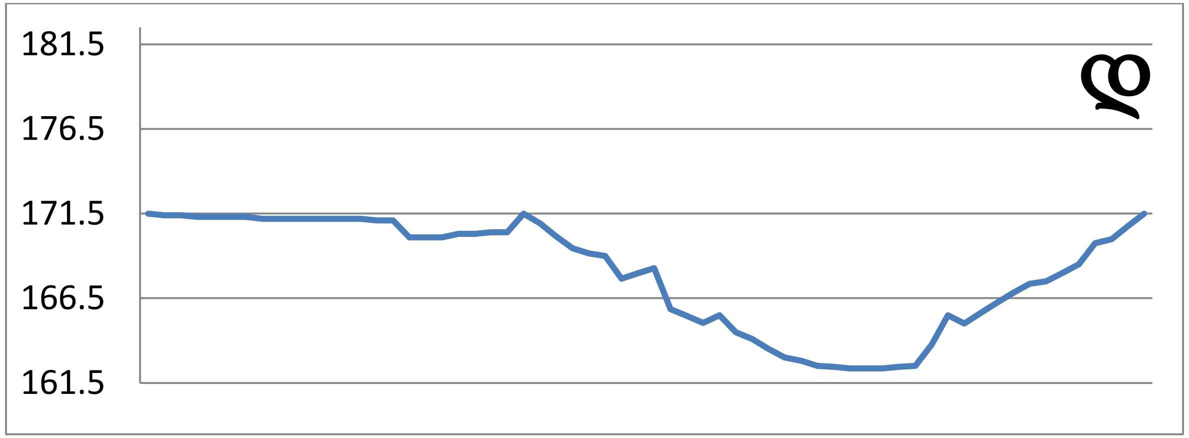

32.2. Թվարկածներից, ո՞ր կետում պետք է գտնվենք, որպեսզի տեսնենք Խերգա գետի (მდ. ხერგა) վրա գտնվող կամուրջը:

ა. A ბ. B გ. C დ. D

32.3. Մոտավորապես, ի՞նչ ազիմուտով է գտնվում Լոդոմիս լեռը (მ. ლოდომისი) Խիդիսղուրի (ხიდისყური) բնակավայրից:

ა. 55^0 ბ. 175^0 გ. 225^0 დ. 305^0

32.4. Թվարկածներից , ո՞րն է համապատասխանում Աբուլ լեռան (მ. აბული) բարձրությանը ծովի մակարդակից:

ა. 165,9 մ. ბ. 175,7 մ. გ. 180,3 մ. დ. 185,1 մ.

32.5. (4) Քարտեզի վրա հիդրոգրաֆիկ ցանցն արտացոլելիս թույլ է տրված երկու սխալ: Գտեք այդ սխալները և բացատրեք դրանց էությունը:

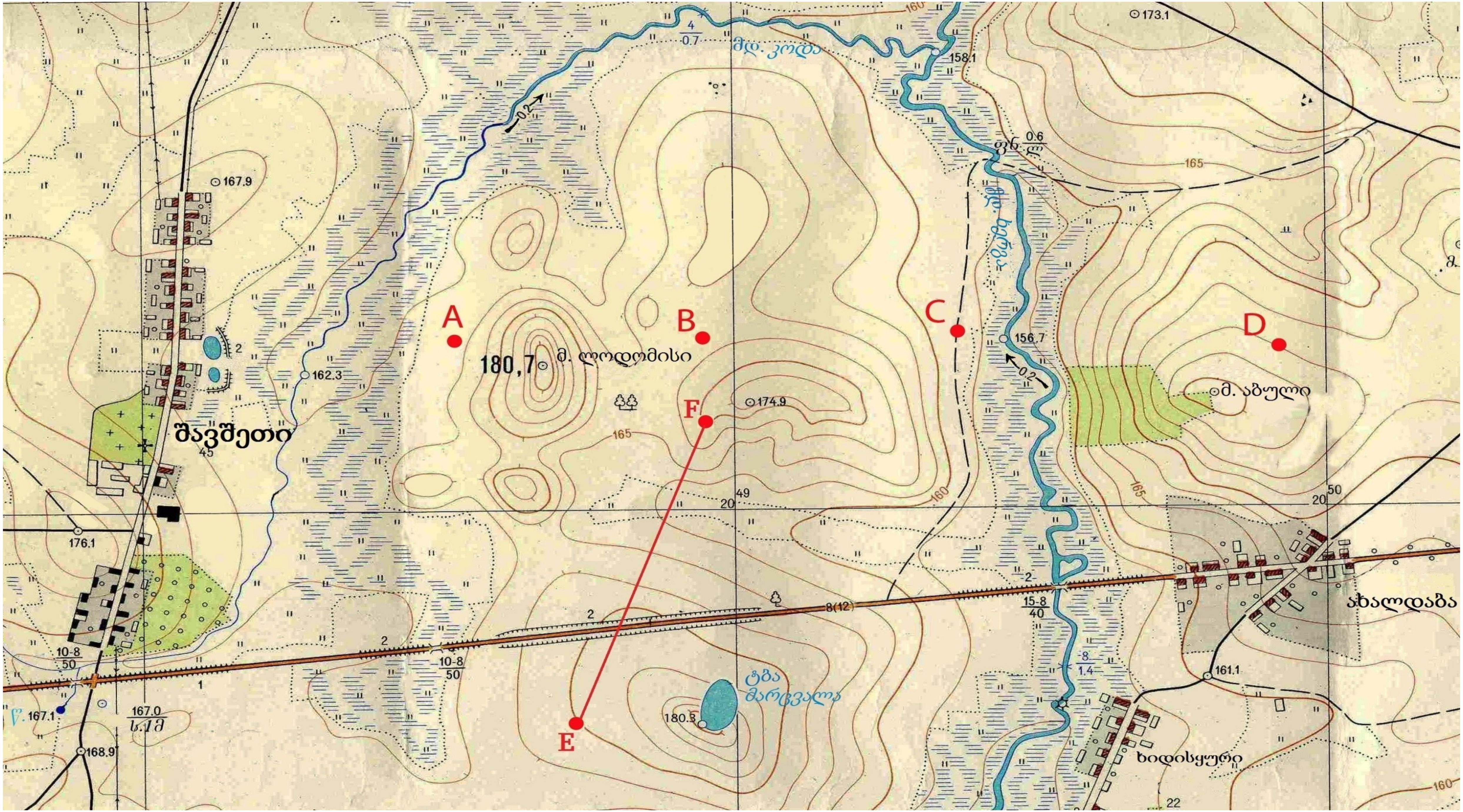

A
B
C
D
E
F
180,7
მ. ლოდომისი
174.9
167.9
162.3
შავშეთი
176.1
167.1
167.0
168.9
173.1
158.1
156.7
მ. აბული
ახალდაბა
161.1
ხიდისყური
ტბა მარცვალა
180.5
8(12)
165
160

რელიეფი

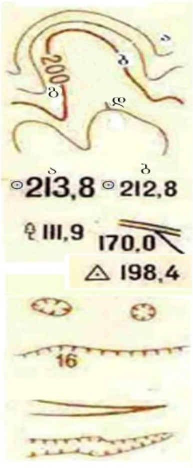

ა) ძირითადი ჰორიზონტალები
ბ) ძირითადი გამსხვილებული ჰორიზონტალები
გ) ჰორიზონტალების სიმაღლის ნიშნულები მ-ში
დ) კალთის დახრის მაჩვენებლები (ბერგშტრიხები)

სიმაღლის ნიშნულები ა) ძირითადი ბ) ჩვეულებრივი

სიმაღლის ნიშნულები ორიენტირებით

სახელმწიფო გეოდეზიური ქსელის პუნქტები

ორმოები

ფლატე (ბექი) (16 სიღრმე მ-ში)

ხრამები და დარტაფები

მცენარეული საფარი და გრუნტი

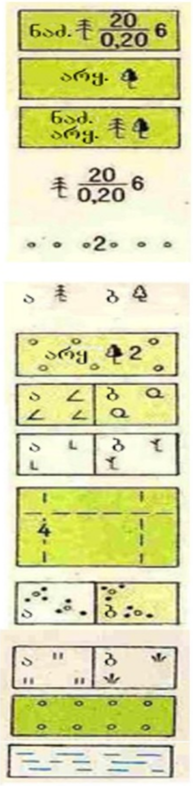

წიწვოვანი ტყე

ფართოფოთლოვანი ტყე

შერეული ტყე

ხემცენარეების მახასიათებლები მ-ში: 20-საშუალო სიმაღლე. 0.20-მერქნის საშული სისქე, 6-ხეებს შორის საშუალო მანძილი

ტყის ვიწრო ზოლები და დაცვითი ტყის ნარგავები (2- ხეების საშუალო სიმაღლე მ-ში)

ორიენტირის მნიშვნელობის მქონე ცალკე მდგომი ხეები: ა) წიწვოვანი ბ) ფართოფოთლოვანი

ახალი ტყის ნარგავების სიმაღლე 4 მ-მდე (2- ხეების საშუალო სიმაღლე მ-ში)

ა) ქარქცეული ტყე ბ) მეჩხერი ტყე

ა) გაჩეხილი ტყე ბ) გადამწვარი და ძირზემხმარი ხეები

განაჩეხი ტყეში
განაჩეხის სიგანე მ-ში

ბუჩქნარი ა) ცალკე მდგომი ბუჩქები და ბუჩქების დაჯგუფებები; ბ) ხშირი ბუჩქნარი

ა) მდელოს მცენარეულობა
ბ) ლელქაშის და ლერწმის ტიპის საფარი

ხეხილის ბაღი

ადვილადგასავლელი ჭაობები

საგზაო ქსელი

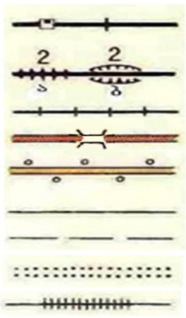

ერთლიანდაგიანი რკინიგზა
ბაქნები, გზაგასაყარები

მიწაყრილებზე (ა) და ჩაღრმავებებში (ბ) გაყვანილი რკინიგზები (2-სიმაღლე ან სიღრმე მ-ში)

ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზა

გზატკეცილი და ხიდი

გაუმჯობესებული გრუნტის გზები გასწვრივი მცენარეული ნარგავებით

გრუნტის გზები

მინდვრის და ტყის გზები

ზამთრის გზები

ფიჩხფენილი (ჭაობზე გადასასვლელად)

დასახლებული პუნქტები და მათი წარწერები

კვარტლები

ცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით

არაცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით

ხალთა 33 — სოფლები 20-დან 1000-მდე სახლების რაოდენობით; 33 - სახლების რაოდენობა

ნხავთა — სოფლები 20-ზე ნაკლები სახლით

ცალკეული ადგილობრივი ნაგებობები

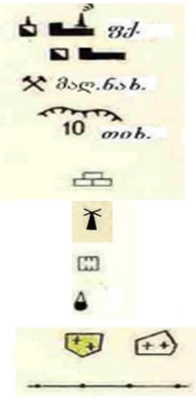

ქარხნები და ფაბრიკები

მოქმედი მაღაროები

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ადგილები
თიხ.- მოპოვებული მასალა 10 - კარიერის სიღრმე მ-ში

ტორფის მოპოვება

ქარის წისქვილები

საფუტკრეები

ანძის ტიპის ნაგებობები

სასაფლაოები

კავშირგაბმულობის ხაზები

ჰიდროგრაფია

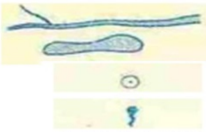

მდინარეები, ნაკადულები, ტბები

ჭები

წყაროები

ტოპოგრაფიულ რუკებზე მიღებული შემოკლებები

არყ.	არყის ხე	ქვ	ქვიშის კარიერი
ფიჭ.	ფიჭვი	ნახ	ქვანახშირი
ნაძ.	ნაძვის ხე	თიხ	თიხა
აქ	აგურის ქარხანა	მაღ.	მაღარო